

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

γενική επιμέλεια

Ιωάννης Χουλιάρας
Αρχαιολόγος-Προϊστάμενος ΕΦΑ Θεσπρωτίας

έρευνα - κείμενα

Κασσιανή Λάζαρη, Αρχαιολόγος
Θεοδώρα Λάζου, Ιστορικός-Αρχαιολόγος
Μιχάλης Πασιάκος, Πρόεδρος Κέντρου Ιστορικών Μελετών Θεσπρωτίας

σχεδιασμός - δημιουργικό

Κασσιανή Λάζαρη
Θεοδώρα Λάζου

Προέλευση αυθεντικών έργων

Κέντρο Ιστορικών Μελετών Θεσπρωτίας
Δήμος Ηγουμενίτσας
Ιδιωτικές συλλογές

Προέλευση φωτογραφικού υλικού

Αρχείο Εφορείας Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας
Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη
Αρχείο Κέντρου Ιστορικών Μελετών Θεσπρωτίας
<http://www.internetculturale.it/>
Ακαδημία Αθηνών

Με την ευγενική υποστήριξη:

Φίλοι Αρχαιολογικού Μουσείου Ηγουμενίτσας και
αρχαιολογικών χώρων - μνημείων Θεσπρωτίας

Εικόνα εξωφύλλου: Η πολιορκία του κάστρου του Μαργαριτίου από Βενετούς, Κερκυραίους και τοπικές δυνάμεις από την Πάργα και την Παραμυθιά, λίγο μετά τη ναυμαχία της Ναυπάκτου (7 Οκτωβρίου 1571).
Ιδιωτική συλλογή

**Κάστρα Ηγουμενίτσας και Μαργαριτίου: δύο σταθμοί
στην παράκτια διαδρομή Αδριατικής - Ιονίου**

Περιοδική Έκθεση, Αίθουσα "Σωτήρης Δάκαρης"

Κάστρα Ηγουμενίτσας και Μαργαριτίου: δύο σταθμοί στην παράκτια διαδρομή Αδριατικής – Ιονίου

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας συμμετέχει στο εταιρικό σχήμα του έργου «Δίκτυο Παράκτιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (CoHeN), ένα στρατηγικό έργο, που υλοποιείται με χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Interreg V-A Ελλάδα-Ιταλία 2014-2020 και έχει ως στόχο την προώθηση του πολιτιστικού τουρισμού, μέσω της δημιουργίας και αξιοποίησης ενός δικτύου σημαντικών πολιτιστικών μνημείων κατά μήκος της διασυνοριακής περιοχής Αδριατικής και Ιονίου.

Η έκθεση «Κάστρα Ηγουμενίτσας και Μαργαριτίου: δύο σταθμοί στην παράκτια διαδρομή Αδριατικής – Ιονίου» στοχεύει στην προβολή και αξιοποίηση αυτής της διαδρομής, εστιάζοντας κυρίως στα δύο μνημεία της Θεσπρωτίας, τα οποία ήταν μέχρι σήμερα σχεδόν άγνωστα στο κοινό.

Η έκθεση διαρθρώνεται σε τρεις ενότητες. Στην πρώτη παρουσιάζονται οι στόχοι του έργου και τα δεκαεπτά (17) μνημεία, έντεκα (11) στην Ελλάδα και έξι (6) στην Ιταλία, στα οποία πραγματοποιούνται παρεμβάσεις. Ακολουθεί η παρουσίαση της ιστορίας και της αρχιτεκτονικής των κάστρων Ηγουμενίτσας και Μαργαριτίου, καθώς και ένα σύντομο ιστορικό των εκτελούμενων εργασιών αποκατάστασης και ανάδειξης. Η έκθεση ολοκληρώνεται με αυθεντικά χαρακτηριστικά, χάρτες και σκίτσα των δύο κάστρων, αλλά και αναπαραγωγές αντίστοιχων έργων του 16ου και 17ου αι. σε μεγέθυνση. Τα έργα έχουν συγκεντρωθεί ύστερα από ευγενική παραχώρηση των ιδιοκτητών τους για τις ανάγκες της έκθεσης.

Οι απεικονίσεις των κάστρων εστιάζουν κυρίως σε δύο ιστορικά γεγονότα: την κατάληψη του κάστρου στο Μαργαρίτι το 1571, μετά την επίθεση Βενετών, Κερκυραίων και τοπικών δυνάμεων από την Πάργα και την Παραμυθιά, η οποία παρουσιάζεται και σε ζωγραφικό πίνακα στο παλάτι των Δόγηδων της Βενετίας, και την επίθεση εναντίον του κάστρου της Ηγουμενίτσας από τον βενετσιάνικο στόλο με επικεφαλής τον ναύαρχο Φραντσέσκο Μοροζίνι το 1685, κατά τη διάρκεια του 5ου Βενετοτουρκικού πολέμου, που οδήγησε στην κατεδάφιση του μεγαλύτερου μέρους του τουρκικού οχυρού.

Χαρακτική: Η χάραξη σχεδίου πάνω σε επιφάνεια, η οποία στη συνέχεια χρησιμεύει ως πλάκα για την παραγωγή αντιτύπων. Το έργο (αντίτυπο κυρίως σε χαρτί ή άλλο υλικό) που δημιουργείται κατ' αυτόν τον τρόπο αποκαλείται χαρακτηριστικό. Ανάλογα με το υλικό της πλάκας, γίνεται λόγος για ξυλογραφία (χαρακτική στο ξύλο), χαλκογραφία (χαρακτική στον χαλκό), λιθογραφία (χαρακτική στον λίθο) κτλ.

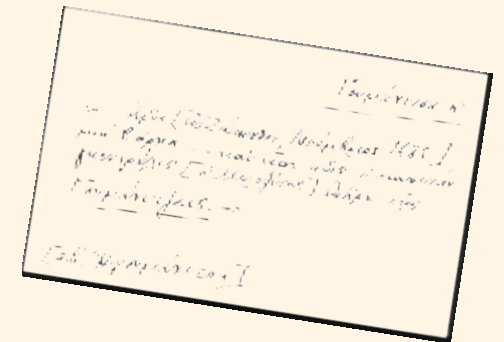
[α]

Το κάστρο της Ηγουμενίτσας σε έγχρωμο σκίτσο άγνωστου αυτόπτη μάρτυρα που επέβαινε στον στόλο του Μοροζίνι στις 28 Οκτωβρίου 1685. Λίγο πριν την απόβαση και τη λεηλασία των Βενετών, η τούρκικη φρουρά και οι κάτοικοι του κάστρου είχαν προλάβει να το εγκαταλείψουν (Gomenize Abandonate, δηλαδή εγκαταλελειμμένη). Βιβλιοθήκη Querini Stampalia, Βενετία

«...ήρθε [εις Ζάκυνθον, Νοέμβριος 1685] μια βάρκα ... και είπε πως ο καπετάν γκενεράλες [ο Μοροζίνης] επήρε της Γουμνέντζαις.»

Χρονικόν, Ιωάννης Μάτεσης, Ακαδημία Αθηνών

[β]

α. Το κάστρο Μαργαριτίου κατά την πολιορκία από τους Βενετούς σε χάραξη του Giovanni Francesco Camocio, 1574, Ίδρυμα Αικ. Λασκαρίδη

β. Το κάστρο Ηγουμενίτσας σε χάραξη του Vincenzo Coronelli, 1688, Ίδρυμα Αικ. Λασκαρίδη